

**NACIONALNI PROGRAM ZDRAVSTVENE ZAŠTITE OSOBA SA ŠEĆERNOM
BOLESTI 2015.-2020.**

(izvještaj o provedenim aktivnostima u razdoblju 2015. – 2020. godine)

**HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

Zagreb, svibanj 2021. godine

Nacionalni program zdravstvene zaštite osoba sa šećernom bolesti 2015.-2020. usvojen je na sjednici Vlade RH održanoj 24. lipnja 2015. godine.

Tijekom cijelog razdoblja trajanja programa, od 2015. do 2020. godine planirane su aktivnosti prema 9 točaka programa (u nastavku):

1. donošenje smjernica za organizaciju zdravstvene zaštite uz definiranje razina skrbi i ovlasti uz poticanje „diabetes-friendly“ obiteljskih liječnika unutar grupnih praksi
2. donošenje/ revizija stručnih smjernica/algoritama za liječenje bolesnika na primarnoj i specijalističkoj razini
3. unapređenje interoperabilnosti
4. provođenje edukacije opće populacije i osoba sa šećernom bolešću
5. upravljanje ljudskim resursima u zdravstvenoj zaštiti osoba sa šećernom bolešću
6. definiranje edukacijskih modula i kurikuluma usklađenih sa međunarodnim smjernicama
7. rano otkrivanje šećerne bolesti u općoj populaciji starijoj od 50 godina i stanovnika mlađih od 50 godina sa prisutnom prekomjernom tjelesnom težinom ili debljinom i dodatnim čimbenicima rizika
8. rano otkrivanje šećerne bolesti u trudnoći
9. praćenje bolesnika (indikatora kvalitete skrbi) uz prijavljivanje bolesnika u CroDiab registar

Provedene aktivnosti

Iako je već 2015. godine pripremana radna verzija smjernice za organizaciju zdravstvene zaštite uz definiranje razina skrbi i ovlasti uz poticanje „diabetes-friendly“ obiteljskih liječnika unutar grupnih praksi te stručne smjernice/algoritmi za liječenje bolesnika na primarnoj i specijalističkoj razini, one u 2020. nisu još usvojene. Uz usvajanje smjernica, planira se i edukacija liječnika obiteljske medicine. U studenom 2019. Društvo za dijabetes i bolesti metabolizma HUMS-a je donijelo odluku za donošenje smjernica za edukaciju bolesnika sa šećernom bolesti. Formirana je radna skupina za izradu smjernica prema uputama Hrvatske komore medicinskih sestara za pisanje smjernica te definiran plan donošenja za dvije godine (**točke 5.1. i 5.2. Nacionalnog programa**).

U svezi unapređenja interoperabilnosti (**točka 5.3. Nacionalnog programa**) 2016. i 2017. godini ostvareno je povezivanje na razini primarna zdravstvena zaštita – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje – Hrvatski zavod za javno zdravstvo. U 2019. godini definiran je MDS (minimal reporting data set), a u 2020. usvojen na razini Ministarstva zdravstva - Radna skupina Ministarstva zdravstva za šećernu bolest i ostalih dionika (sudjelovali Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Referentni centar Ministarstva zdravstva za šećernu bolest, Sveučilišna klinika Vuk Vrhovac, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i članovi radne skupine Ministarstva zdravstva). Novodefinirani MDS primijenjuje se u praksi od 2020. godine. Prilagodba dijabetes panela zakonskoj regulativi o obavezi prijave podataka iz bolničkog sustava je u tijeku (definiranje Žute knjige).

Županijski zavodi za javno zdravstvo i ostale ustanove i društva zadužena za edukaciju opće populacije i rano otkrivanje šećerne bolesti, od 2015. do 2020. redovito su provodili aktivnosti i izvještavali o svojim aktivnostima (**točke 5.4. i 5.7. Nacionalnog programa**).

Analiza ljudskih resursa u zdravstvenoj zaštiti osoba sa šećernom bolešću izrađena je 2016. godine (**točka 5.5. Nacionalnog programa**), a u okviru definiranja edukacijskih modula i kurikuluma usklađenih sa međunarodnim smjernicama (**točka 5.6. Nacionalnog programa**) održavani su simpoziji i provedene edukacije, a definiranje edukacijskih modula i kurikuluma usklađenih sa međunarodnim smjernicama djelomično je izvršeno.

U cilju dodatnog uvida u rano otkrivanje šećerne bolesti u općoj populaciji i trudnica te praćenja bolesnika sa šećernom bolešću (**točke 5.7., 5.8. i 5.9. Nacionalnog programa**) Hrvatski zavod za javno zdravstvo svake je godine proveo analizu panela (preventivni, trudnički i paneli kroničnih bolesnika – šećerna bolest). Nakon uspostave interoperabilnosti u području panela, te pune implementacije i završetka pilot razdoblja, podaci pokazuju da je u izvještajnom razdoblju iz Preventivnog programa za

prevenciju šećerne bolesti i edukaciju pristiglo 486852 prijava, a iz panela trudnica 128913 prijava. U izvještajnom razdoblju pristiglo je 488872 BIS prijava i panela kroničkog bolesnika.

Analize pokazuju da se panelima prati oko 1/3 oboljelih, a broj praćenih dijabetičara se u 2020. dodatno smanjio zbog pandemije. U narednom razdoblju treba raditi na intenziviranju praćenja dijabetičara kroz panele i prihvatu podataka iz bolničkih uvjeta.

Točka	Naziv točke	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Izvršitelj	Suradnici	Indikator	Koordinator
5.1	donošenje smjernica za organizaciju zdravstvene zaštite uz definiranje razina skrbi i ovlasti uz poticanje „diabetes-friendly“ obiteljskih liječnika unutar grupnih praksi							Referentni centar MZ, HZZO	stručna društva HLZ	donesene smjernice	Sveučilišna klinika Vuk Vrhovac
5.2	donošenje/ revizija stručnih smjernica/algoritama za liječenje bolesnika na primarnoj i specijalističkoj razini							Referentni centri MZ	stručna društva HLZ	donesene revidirane stručne smjernice/algoritmi za liječenje bolesnika na primarnoj i specijalističkoj razini	HSDU
5.3.	unapređenje interoperabilnosti							HZJZ, HZZO, Referentni centar MZ	stručna društva HLZ	dijabetes paneli prilagođeni zakonskoj regulativi o obavezi prijave podataka uz osiguran prihvata podataka	HZZO
5.3.1.	prilagodba dijabetes panela zakonskoj regulativi o obavezi prijave podataka						HZJZ, HZZO, Referentni centar MZ				
5.3.2.	prihvata podataka iz panela unutar primarne zdravstvene zaštite (dijabetes, preventivni, patološka trudnoća) u CroDiab registar uz postizanje odgovarajućeg obuhvata u cilju unapređenja nadzora nad učinkovitošću zdravstvene zaštite osoba sa šećernom bolesti						HZJZ, HZZO, Referentni centar MZ				

5.4.	provođenje edukacije opće populacije i osoba sa šećernom bolešću							Referentni centri MZ, HZJZ, ZJZ	stručna društva HLZ, HSDU, udruge osoba sa šećernom bolešću, HFD, Ljekarnici	broj edukacija opće populacije i osoba sa šećernom bolešću	Referentni centar za dijabetes MZ Sveučilišna klinika Vuk Vrhovac
5.5.	upravljanje ljudskim resursima u zdravstvenoj zaštiti osoba sa šećernom bolešću							HZJZ, HZZO, Referentni centri MZ	stručna društva HLZ	izrađena analiza	HZJZ
5.5.1.	analiza stanja i potreba							HZJZ, HZZO, Referentni centri MZ			
5.6.	definiranje edukacijskih modula i kurikulumu usklađenih sa međunarodnim smjericama							Referentni centri MZ, MZ	stručna društva HLZ, HFD, Ljekarnici	edukacijski moduli i kurikulumi usklađeni sa međunarodnim smjericama	
5.6.1.	osiguravanje organizacijskih/ regulatornih preuvjeta na temelju stručnih analiza i osiguranih financijskih sredstava							MZ, HZZO	HZJZ, Referentni centri MZ	definirani nositelji edukacija i plan resursa	
5.6.2.	izrada plana aktivnosti za dodatnu edukaciju kadrova							Referentni centri MZ, MZ	stručna društva HLZ, HFD, Ljekarnici	izrađen plan dodatne edukacije	
5.6.3.	dodatna edukacija kadrova							Referentni centri MZ, MZ	stručna društva HLZ, HFD, Ljekarnici	broj osoba obuhvaćen edukacijom	
5.6.4.	procjena potreba i mogućnosti uvođenja podijata i specijalizacija prvostupnica sestrinstva uz procjenu potrebnih resursa							Referentni centri MZ, MZ	stručna društva HLZ	Izrađena analiza potreba i mogućnosti	

5.7.	rano otkrivanje šećerne bolesti u općoj populaciji starijoj od 50 godina i stanovnika mlađih od 50 godina sa prisutnom prekomjernom tjelesnom težinom ili debljinom i dodatnim čimbenicima rizika							ugovoreni liječnici opće/obiteljske medicine	udruge osoba sa šećernom bolešću, HSDU, HFD, ljekarnici	broj ugovorenih liječnika opće/obiteljske medicine koji provode skrining i obuhvat opće populacije +50 i <50 godina u povećanom riziku
5.8.	rano otkrivanje šećerne bolesti u trudnoći							ugovoreni primarni ginekolozi	udruge osoba sa šećernom bolešću, HSDU, HFD, ljekarnici	obuhvat trudnica
5.9.	praćenje bolesnika (indikatora kvalitete skrbi) uz prijavljivanje bolesnika u CroDiab registar							ugovoreni liječnici obiteljske medicine, liječnici dijabetolozi		broj bolesnika sa dostupnim podacima o trajanju bolesti, indeksu tjelesne mase, HbA1c, vrijednostima tlaka i lipida te provedenosti pregleda fundusa oka i stopala

Legenda:

izvršeno	djelomično izvršeno	nije izvršeno	planirano